

**Język polski kl. 1tg1/s1 20.04.2020r., 22.04.2020r.,
24.04.2020r.**

Temat: Starożytny teatr w Polsce – „Odprawa posłów greckich” Jana Kochanowskiego. Konflikt młodych ze starymi w „Odprawie posłów greckich”.

Jesteś po lekturze „Odprawy posłów greckich”. Zapoznaj się z notatką poniżej, a następnie sporządź w zeszycie własną dotyczącą najważniejszych punktów. Uzupełnij kartę pracy (wklej ją lub przepisuj do zeszytu).

1. Geneza utworu

"Odprawa posłów greckich" powstała już w okresie pobytu Jana Kochanowskiego w Czarnolesie. W roku 1569 poeta porzucił służbę dworską i przeniósł się na stałe na wieś, gdzie prowadził życie szlachcica – ziemianina. Premiera utworu odbyła się 12 stycznia 1578 roku w Ujazdowie pod Warszawą celem uświetnienia uroczystości zaślubin Jana Zamoyskiego z Krystyną Radziwiłłówną. Na uroczystości tej był obecny król Stefan Batory z małżonką, Anną Jagiellonką.

2. Budowa i treść utworu

Treść tragedii Kochanowskiego opiera się na fragmencie mitu trojańskiego, który znany był autorowi przede wszystkim z „Iliady” Homera. Punktem wyjścia jest tu przybycie posłów greckich, którzy

żądadają oddania Heleny, prawowitej małżonki Menelaosa, kobiety porwanej ze Sparty przez Parysa (tu Aleksandra). Utwór przedstawia przebieg narady wojennej, jej następstwa i zapowiedź zagłady Troi. Akcja obejmuje pięć epizodów poprzedzonych prologiem, a zakończonych epilogiem.

Prolog stanowi mowa Antenora, który wprowadza czytelnika w akcję, szkicując obraz sytuacji – przybycie posłów do Troi, haniebny czyn Aleksandra, konieczność oddania Heleny, zabiegi królewicza, który intryguje, rozdaje upominki i szuka poparcia dla planów wojennych, by zapobiec oddaniu Heleny.

Epizod pierwszy

Treść tego fragmentu opiera się na rozmowie Antenora i Aleksandra. Królewicz pragnie przekonać Antenora do swoich racji i uzyskać jego głos na mającej się odbyć radzie. Aleksander powołuje się przede wszystkim na łączącą ich przyjaźń, wygłaszając między innymi zdania:

„Wymówki nie masz, gdy przyjaciel prosi.

Ręka umywa rękę, noga nogi/Wspiera, przyjaciel port przyjacielowi.

W potrzebie, mówią, doznać przyjaciela”.

W ten sposób Aleksander pragnie wzbudzić litość Antenora, choć ten broni się, mówiąc, że zawsze kieruje się prawdą i sprawiedliwością, a poprzec może każdego, kto wyznaje te same zasady.

Pierwsza pieśń chóru jest komentarzem do postępowania

Aleksandra. Według autora młodzi ulegają żądom, tracą majątki, sławę, zdrowie, postępują pochopnie i nierozważnie, wpędzając ojczyznę w kłopoty.

Epizod drugi

Rozmowa Heleny z Panią Starą. W monologu Helena żałuje, że uciekła z kraju, w którym była poważana, szanowana, była królową i matką. W Troi jest w zasadzie nikim, nie wie, jak ma powrócić do kraju męża i jak mu spojrzeć w oczy. Potem mówi o Fortunie, która niektórym hojną ręką rozdaje dary, a innym skąpi.

Druga pieśń chóru jest pieśnią o władzy. Według Kochanowskiego władza jest boskim darem, a rządzący powinni przede wszystkim dbać o dobro poddanych, a dopiero na końcu myśleć o własnych korzyściach.

Epizod trzeci

W tej scenie do Heleny przybywa poseł. Który opowiada jej opowiada o szczegółach narady u króla Priama. Antenor sugerował wówczas przyjęcie żądań Greków i zwrócenie Heleny. Z kolei Aleksander oponował, powołując się na wolę Wenus – Helena miała być niejako prezentem od bogini. Zwracał też uwagę na dawne krzywdy, jakie Grecy wyrządzili Trojanom. Antenor podkreślał, że krzywd tych nikt do tej pory nie chciał mścić. Niewydanie Heleny może zaś skutkować

zagładą Troi. Ostatecznie jednak większość rady unosi się dumą i bierze stronę Aleksandra.

Słowa chóru są jedynie komentarzem do powracających posłów greckich, którzy nie są zadowoleni z przebiegu obrad i decyzji Trojańczyków.

W epizodzie czwartym posłowie greccy Ulisses i Menelaus dyskutują nad upadkiem obyczajów i zniewieścieniem Trojańczyków – ma to być zapowiedzią ich przyszłej klęski.

Trzecia pieśń chóru jest apostrofą do łodzi, która przyплыnęła do Troi, przywożąc Helenę, a jednocześnie zgubę miasta.

Epizod piąty składa się z dwóch części. Pierwsza to rozmowa Antenora i Priama, w której Antenor jeszcze raz mówi, iż pozostawienie Heleny w Troi jest błędem, ponieważ państwo powinno przygotować się do wojny – żołnierze muszą być w pogotowiu, należy rozesłać szpiegów i wzmocnić straż na morzu i lądzie. Priam traktuje Antenora z góry, trochę ironicznie mówi, że jest zbyt wystraszony, że tak naprawdę nie jest to potrzebne tym bardziej, że wszystko do wojny zostało przygotowane. Potem w scenie pojawia się Kasandra, córka króla Priama, wieszczka, która została przez Apolla obdarzona umiejętnością przewidywania przyszłości, ale nikt w jej wróżby nie wierzył. W monologu Kasandra przepowiada zagładę Troi, mówi, że kraj spłynie krwią, że Helena jest kobietą przynoszącą zgubę i nieszczęście.

Epilog informuje o przyplłynięciu tysiąca greckich okrętów. Wojna się rozpoczyna.

„Odprawa posłów greckich” nie koncentruje się na pojedynczych bohaterach, jest dramatem dotyczącym zbiorowości, dobra wspólnego i spraw politycznych.

Karta pracy 1. Oblicza starego i młodego wieku

1. Zapoznaj się z reprodukcją obrazu Domenica Ghirlandaia „Portret starego mężczyzny z chłopcem” i odpowiedz na pytania.

a) Jak malarz przedstawił postacie starca i chłopca? Opisz wygląd fizyczny każdego z nich.

b) Scharakteryzuj relację łączącą bohaterów portretu.

c) Czy Twoim zdaniem starszy człowiek może czegoś nauczyć chłopca? I odwrotnie, czego chłopiec mógłby nauczyć starca?

d) Jeśli uznać, że dzieło jest alegorią dwóch okresów życia, jakie wartości możesz im przypisać? Czy zawsze są to wartości przeciwstawne?

starość	
młodość	

2. Jakimi cechami wykazują się przedstawiciele dwóch pokoleń w „Odprawie posłów greckich” J. Kochanowskiego?

Aleksander	Antenor

3. Czy konflikt między Aleksandrem a Antenorem można traktować jako konflikt pokoleń? Uzasadnij swoją odpowiedź.

Uzupełnione karty pracy proszę przesać do 25 kwietnia br. w formie zdjęcia lub dokumentu Word na e-mail: marti26.84@o2.pl

Praca jest obowiązkowa, jej niewykonanie skutkuje oceną niedostateczną. Przypominam o podpisywaniu prac, informuję, że prace nadesłane po wyznaczonym terminie będą skutkowały oceną niedostateczną.